

Casa pairal del Collet

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Al collet d'Eina darrere del castell.
Emplaçament: Al Collet d'Eina. Mirant al riu Saldes. Ctra B-400 just a uns 200 m per damunt del trencall.
Alçada: 712,1

Coordenades:

Latitud: 42.21643
Longitud: 1.86795
UTM Est (X): 406564
UTM Nord (Y): 4674427

Classificació

Número de fitxa: 08099-122
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Barroc
Segle: XVIII-XX
Any: 1764
Autoria de l'element: Francesc Comas de Sallent
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: La part del restaurant i corresponent amb la fàbrica més moderna es manté en més o menys bon estat. Per contra la part que mira al riu i corresponent amb la casa del segle XVIII amenaça ruïna amb els forjats caiguts, part de la coberta despresada i importants esquerdes que en fan perillar la seva estabilitat i amenaça en esfondrar-se.

Protecció

Número inventari: Si núm 3429 IPAC (Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya)
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Restringit
Ús actual: Productiu

Titularitat Privada
Titular: 000200900DG7D
Fitxes associades:
[Colònia Pujol i Thomas al Collet](#)
Autoria de la fitxa Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: ds., 08/04/2017 - 02:00

Descripció

Antiga casa pairal del Collet d'Eina. Es situa a la zona del collet, al nord del castell de Guardiola i prop de la riera del Saldes. Es tracta d'una construcció de mida més aviat rectangular amb una orientació a sud-est i amb diversos cossos i afegits. L'edifici presenta una estructura clàssica de masia de tres cossos i composta per una planta baixa, un primer pis i unes golfes amb el carener paral·lel a la façana principal orientada a l'est. La coberta és de teula ceràmica damunt de cavalls i llates. Com hem dit la façana principal està situada a l'est mirant a la carretera. Hi ha un predomini del massís respecte el buit amb una porta d'arc de mig punt d'entrada i dues finestres a banda i banda, cinc obertures a la planta primera de les quals, les tres del mig corresponen amb balconeres amb barana de forja i les altres dues amb finestres simples. A nivell de golfa hi han 5 ulls de bou. Tot l'aparell de l'edifici està revestit per una capa d'estuc enlluït i pintura de color blanc. La façana del sud hi ha una altre porta (antiga porta d'entrada) formada per muntants de pedra i coronament en arc de maons col·locats a sardinell. Al pis principal hi ha 4 balconeres amb els seus corresponents balcons també en arc rebaixat de maons i al pis de sota teulada hi han dues finestres i dues balconeres. A nivell de les golfes hi ha una finestra acabada en arc també de maons ceràmics i a l'extrem oest hi ha una eixida. L'aparell és de maçoneria de carreus mal treballats i escairats, units amb argamassa de calç i disposats en filades irregulars. Únicament són en pedra picada les cantonades i els muntants d'algunes obertures. S'hi evidencien varies reformes i canvis de fàbrica constructiva. La façana de ponent hi ha un predomini del buit respecte el massís amb dues portes amb bastiments i arc de maons a la planta baixa i quatre finestres de la mateixa composició a nivell de planta primera. L'interior, en avançat estat de ruïna, està dividit en forjats de fusta sostinguts per bigues i revoltó de guix. La porta de la façana sud dona accés a un vestíbul amb el paviment de llosa i una escala de pedra condueix a la planta principal que està ocupada per una gran sala que coincideix amb la crugia central de la casa i amb una disposició de les bigues en sentit nord-sud. El paviment és de maons ceràmics i també taulons de fusta. Conserva restes de la decoració pictòrica i també de la capelleta familiar. A banda i banda hi ha diverses habitacions en molt mal estat. La planta segona té una disposició semblant a l'anterior amb els forjats pràcticament caiguts. Cal destacar la caixa d'escala acabada en forma de torre i amb coberta de 4 vessants que li dona una imatge molt característica a l'edifici. L'ala de la banda est està ocupada per les dependències del restaurant i braseria del "Collet" i el primer pis per les oficines.

Observacions:

A l'edifici s'hi observen diverses fases constructives com a testimoni de les seves ampliacions. De la construcció original que hauria tingut la façana orientada a sud en conservaríem el cos central. Pel que encara es pot endevinar interpretem que correspondria amb una masia de dos cossos amb dues plantes i aparell de carreus de pedra més aviat regulars. A mitjans del segle XIX la casa es va ampliar convertint-se amb una masia clàssica de tres cossos i configurant la façana est amb la fisonomia que ha arribat avui dia. La darrera ampliació es deuria procedir al 1878 en temps de Pere Pujol i Thomas i encara una darrera reforma la trobaríem a mitjans del segle XX amb la façana que mira a la carretera

Història

El 1611 els consellers de Berga concedeixen de fer boïga en els boscos de la baronia de Guardiola i les quals arrenden amb un tal Pere Amills tal i com hem vist quan parlàvem del molí i de l'hostal de Guardiola. Amb tot la finca no es va edificar fins el 1764 i va costar unes 2000 lliures de moneda barcelonesa i a la que se li va encarregar l'obra amb un tal Francesc Comas de Sallent. Des d'aleshores la casa disposava d'un arrendatari que s'encarregava del manteniment de la finca i el que lliurava una part proporcional a la vila de Berga. El 9 d'abril de 1878 es va adjudicar a Pere Pujol i Thomas el terme de Guardiola i de les Llenes pel preu de 56 501 i que comprenia les finques del Collet d'Eina i dels Fangassos. En aquell moment a la baronia de Guardiola hi havia la casa amb un masover Mn. Ramon i Casals arrendatari de la batllia de Berga de les finques esmentades i que Pere Pujol Thomas va fer fora. Poc a poc Pere Thomas va convertir el collet en una zona productiva. L'objectiu era el d'abastir fusta tractada a les conques mineres de l'alt Berguedà. Quant pere Pujol adquireix la finca aquesta estava molt deteriorada, doncs els documents consultats esmenten que la casa estava en ruïnes i que Pere Pujol i Thomas va engrandir i embellir per a instal·lar-hi la seva casa pairal . D'aquest moment en correspondrien els annexos i les façanes de la banda est i potser l'ampliació del cos afegit a ponent. Els documents de les memòries de R. Mir especifiquen:". A tal intent se troben les antigues edificacions han estat separades i eixamplades constituint altres de noves molt importants.". La propietat de la família Pujol al morir sense descendència va passar a mans dels nebots i aquests la van vendre a Carbons de Berga, a la família Casas i a les famílies Espelt i Freixa. Actualment hi ha instal·lat un reconegut restaurant propietat de la família Freixa

Bibliografia

BARTRINA, ENRIC (1985). El castell de Guardiola. Àmbit de Recerques del Berguedà. Berga. COBOS GUIXÉ, XAVIER; PASTOR HERNÁNDEZ, CARLES (2011). Guardiola de Berguedà. Records d'un instant. Zenobita edicions. SERRA i ROTÉS, ROSA(2007). "1910. La colònia agrícola i industrial Pujol i Thomás del Collet (Guardiola de Berguedà) Vista per Raül. R. Mir". Erol núm. 92. SERRA i ROTÉS, ROSA (1990). "L'antic hostal del collet d'Eina". Inventari de Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. SERRA i ROTÉS, ROSA i SELLÉS ROSINYOL; C (1997) "Cementos Collet". Inventari de Patrimoni industrial de Catalunya. Generalitat de Catalunya. Museu de la ciència i tècnica de Catalunya.

